

MASARYKOVA UNIVERZITA

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Teorie interaktivních médií

Vztah umělce a publika

Úvod do uměnovědných studií

Vypracoval: Erik Zouhar (UČO: 406731)

V Brně 20. 12. 2014

Definice pojmů umělec a publikum

Umělec

Umělec či umělkyně je subjektivní označení, které popisuje osobu, která má nápady, tvoří, je kreativní.

Umělec je osoba, která se věnuje (v uměleckém kontextu) malířství, sochařství, herectví, tanci, psaní, tvorbě filmů a hudby nebo jiným uměleckým profesím. Při takové tvorbě využívá svou představivost, talent nebo zkušenosti k vytváření děl, která mají určitou estetickou hodnotu.

Někdy se termín umělec používá i pro označení osob, které se věnují i jiným činnostem. Výraz umělec tak označuje vysoce nadprůměrné zkušenosti nebo znalosti v daném oboru - např. špičkový odborník, lékař, matematik, sportovec (bojové umění), architekt apod.

Publikum

Obecenstvo či publikum je skupina lidí, kteří se společně účastní nějaké dramatické, umělecké, literární, hudební, divadelní či filmové produkce. Nejtypičtějším projevem publika je potlesk, který většinou následuje po něčem, co se publiku líbí.

Občas se obecenstvo přímo účastní programu, kdy např. odpovídají na otázky účinkujících, čímž modifikují samotné představení. Také může být osoba z obcenstva vyzvána, aby ztvárnila nějakou postavu.

Vztah umělce a publika

Jisté vztahy umělce a publika lze již vysledovat ve Starověkém Římě. Již v této době se lidé rádi bavili a stávali se tak diváky. Stejně jako byly nejprve populární zápasy jednotlivců, nastupovalo později do arény „Colossea“ hned několik bojovníků současně. Hlavním cílem přitom bylo především ukojení senzacechtivého publika – podobně jako při soubojích gladiátorů, které byly zavedeny přibližně v roce 260 př. Kr. Ačkoli gladiátoři bavili lid a byli tak v podstatě herci, nedělali to ze své svobodné vůle, což je velký rozdíl ve srovnání s naší dobou, kdy se profesionálními herci stávají lidé pouze ze své svobodné vůle.

Asi nejlépe je však vztah umělce a publika vidět v divadelních představeních. Pro herce je vztah s diváky víceméně jasný. Herci jsou na jevišti pro diváky a to je nejzákladnější pojítko mezi hercem a divákem. Publikum je ve výhodnější pasivní pozici a herec je v situaci, kdy musí dávat a dávat a dávat. Ale pod tím vším je touha něco sdílet. Herci si také něco berou od diváků, kteří si toho jsou vědomi. Nikdo se nerodí jako divák. To je v podstatě také jen role. Když vstupujete do divadla jako divák, akceptujete roli diváka a herci na sebe zase berou roli být herci. Herci takzvaně tvoří základní kostru celého představení a určují, kudy se bude představení ubírat, diváci mají však možnost výrazně ovlivnit výkon herců. Myslím, že herec vycítí na divákovi, že se mu dosavadní část představení líbí. Pokud herec vidí tleskající diváky, usmívající se obecenstvo, cítí se zajisté mnohem jistěji, uvolněněji a dokáže ze svého výkonu vymáčknout více, než kdyby před sebou viděl jen zrudělé a zamračené publikum. Publikum hraje v představení klíčovou složku a to je potřeba si uvědomit. Tento vztah umělce a publika je tak oboustranný a provázaný. Tak jako by nebyl možný herec bez diváka, tak by nebyl možný ani divák bez herce.

To že umělec dokáže ovlivnit publikum je asi nejvýrazněji vidět na dětském publiku. Divadlo pro děti a jejich rodiče jsou vyhledávanou součástí repertoáru. Amerika naučila dětské diváky vnímat paradoxně také hudební divadlo zprostředkovaně, a to díky mohutnému rozvoji filmového průmyslu a nezapomenutelným dětským filmovým příběhům z produkce Walta Disneye, Warner Bros a nejnověji Dreamworks. Umělec by se měl snažit dětské publikum k něčemu

inspirovat a zároveň by samozřejmě měl usilovat o to, aby jeho umění měly děti rády. Například i pro takovou osobnost, jako byl Michael Jackson, znamenalo uznání dětí více nežli chvála od kohokoli jiného. Děti vždy vědí, ze které písničky se stane hit. I děti, které ještě neumějí ani mluvit, v sobě mají jakýsi smysl pro rytmus. Je to zvláštní, ale děti jsou také náročné publikum. Ve skutečnosti to nejnáročnější.

Někdo by mohl namítnout, že tahle provázanost umělce s publikem se netýká výstav, kde veřejnost obdivuje obrazy nebo jiná díla, které visí jen na stěně, aniž by tam poblíž byl umělec, který daný obraz či dílo vytvořil. Vnímavější pozorovatel si však po čase může všimnout, že v obraze jsou vyobrazeny předměty či situace, které vystihují buďto život, povahu nebo myšlenky umělce. Umělec takzvaně v obraze nechal kus sebe samotného a dal do této tvorby neuvěřitelně mnoho energie. Tato energie má dle mého patřit především právě publiku. Publikum však i zde hraje velkou roli. Má možnost, podpořit umělce a koupit některé z jeho děl nebo pravidelně vyhledávat daného oblíbeného umělce a chodit pouze na jeho výstavy či semináře. Zkrátka fanoušek či publikum může umělci nějakým způsobem dát najevo, že obdivuje jeho tvorbu a že má o ni zájem. To na umělce samozřejmě působí takovým způsobem, že má motivaci do další tvorby a ví, že má smysl, čemu se věnuje. Proto i v tomto případě hraje publikum obrovskou roli.

Pokud si člověk vyhledá ve slovníku slovo umělec, píše se tam, že umělec není jen ten, kdo umí perfektně malovat nebo zpívat, ale také je umělcem ten, jež je vynikající v nějakém jiném řemesle či oboru. Myslím, že určité vztahy mezi umělcem a publikem lze pěkně vidět ve sportovním odvětví. Je to totiž právě sport, který dělá z fanoušků neboli publika téměř až dravé šelmy. Významné sportovní události uchvátily miliony diváků na celém světě. V televizi nebo přímo na hřišti můžeme pozorovat různé druhy fanoušků. Někteří řvou na hráče a snaží se je v pozitivním slova smyslu hnát kupředu. Další druh fanouška je takový, který má zájem vyvolat bitku a to v podstatě s kýmkoli kdo se namane. Agresivita nebo rasistické prvky by dle mého měly na sportovních akcích vymizet, jelikož negativně ovlivňují především umělce, kteří nemají klid na svoji práci, a už vůbec to neprospívá dobré pověsti celého sportovního odvětví. Například zmiňovaný fotbal funguje podobně jako divadelní představení. Hráči se snaží o co nejlepší výkon a chtějí tak nadchnout publikum, které je za oplátku podporuje, povzbuzuje, tleská jim za kvalitně odvedený výkon a tak výsledek je takový, že jak divák, tak umělec mají z daného okamžiku radost a to z velké míry především díky

jeden druhému. Myslím, že vztah mezi umělcem a publikem můžou ve velké míře ovlivňovat média a sdělovací prostředky. Nejen sportovec či umělec se přesvědčil o tom, že sdělovací prostředky mohou jemu samotnému pomoci. Obecnstvo mění svůj vztah k umělci především díky sdělovacím prostředkům a rozhovorům, které jsou s umělcem prováděny.

POUŽITÁ LITERATURA:

- [1] JACKSON, Michael. Moonwalk, 1. vyd. Tisk Polygrafia Praha. 1990. ISBN 80-900 274-4-X.
- [2] PRAVDOVÁ, Marie. Starověký Řím. 3. vyd. Praha. Státní pedagogické nakladatelství. 1976. SPN 53-10-16-14-229-76
- [3] Weinmann, Wolfgang. Lexikon bojových sportů. Praha. Naše vojsko. 2005. ISBN 80-206-0613-0
- [4] JANOUŠEK JIŘÍ / VITOUŠ PAVEL. Ivan Lendl. Praha. Lidové nakladatelství. 1990. ISBN 80-7022-088-0
- [5] MOŠA STANISLAV / MERTA ZDENEK. Zahrada divů. Brno. Městské divadlo Brno. 2004.

INTERNETOVÉ ZDROJE:

- [1] A2 – Divadlo je možností, jak být naživu [online], autor Šárka Havlíčková, 20. 12. 2014, Dostupné z: <http://www.advojka.cz/archiv/2010/4/divadlo-je-moznosti-jak-byt-nazivu>
- [2] Wikipedia – Umělec [online], 20. 12. 2014, Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Um%C4%9Blec>
- [3] Wikipedia – Publikum [online], 20. 12. 2014, Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Obecenstvo>